

[Undervisningsministeren.]
 nødvendiggør tidkrævende analyser og beregninger over de mange økonomiske sammenhænge, der er forbundet med udarbejdelsen af nye støtteordninger. Medvirkende til, at arbejdet ikke har kunnet afsluttes, har også været en følelig mangel på arbejdskraft i udvalgets sekretariat, som det ikke har vist sig muligt at afhjælpe. Udvalgets arbejde er dog nu så vidt fremskredet, at en betænkning kan forventes afgivet i sommeren 1968. Som følge heraf søges lovrevisionen udskudt med et år.

I denne forbindelse gør jeg opmærksom på, at en udskydelse af lovrevisionen ikke vil bevirke nogen forringelse af de studerendes støtteligheder, idet der ved loven af 10. maj 1967 blev skabt hjemmel til en fortsættelse af den siden 1964 stedfundne regulering af midlerne under ungdommens uddannelsesfond i forhold til svingningerne i elevtallet og i reguleringspristallet. Samtidig blev der gennemført en ændring af uddannelsesstøtten for så vidt angår de statsgaranterede studielån, hvis maksimumsgrænser, som ikke var blevet ændret i flere år, blev forhøjet svarende til den stedfundne prisudvikling.

Til belysning af udviklingen inden for ungdommens uddannelsesfond kan jeg i øvrigt oplyse, at der i undervisningsåret 1967-68 har været tale om en ret moderat stigning i det samlede antal elever, der er omfattet af støtteordningen, idet dette tal nu udgør 385.569 mod 371.726 i sidste undervisningsår. Som den eneste elevkategori har lærlingene udvist dalende elevtal, idet tallet i forhold til foregående undervisningsår er formindsket med 6.000-7.000 til ca. 118.000 lærlinge. Som følge af stigningen i det samlede elevtal og i reguleringspristallet vil uddannelsesfondens samlede låne- og stipendiemidler i finansåret 1967-68 udgøre godt 176 mill. kr. mod godt 152 mill. kr. i det foregående finansår. Antallet af statsgaranterede studielån må i finansåret 1967-68 antages at komme op på godt 35.000 til et samlet beløb af knap 110 mill. kr. mod ca. 25.000 til i alt 72 mill. kr. i finansåret 1966-67.

Med disse bemærkninger anbefaler jeg lovforslaget til velvillig behandling i det høje ting.

Endvidere tillader jeg mig for det høje folketing at fremsætte *forslag til lov om ændring af lov om Danmarks lærerhøjskole*, indeholdende forslag til placering af yderligere afdelinger af Danmarks lærerhøjskole i Esbjerg, Haderslev, Skive og Vordingborg.

Det foreliggende lovforslag svarer ganske til det forslag, som er blevet fremsat i foregående folketingsamling, jfr. herved Folketingsstidende 1967-68, 1. samling, sp. 2155-58. De med afdelingernes oprettelse forbundne udgifter i finansåret 1968-69 skønnes at kunne afholdes inden for rammerne af de på forslag til finanslov for finansåret 1968-69 til Danmarks lærerhøjskole søgte bevillinger.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget med bemærkninger, skal jeg anbefale forslaget til hurtig og velvillig behandling i det høje ting.

Formanden: Uden for dagsordenen giver jeg ordet til ordføreren for udvalget til valgsprøvelse, for at hun kan gøre indstilling til tinget om godkendelse af et valg.

Ordføreren for udvalget til valgsprøvelse (Gerda Møller): Folketingsmand, lagmand Peter Mohr Dam har meddelt, at han nedlægger sit mandat som medlem af folketinget fra den 1. marts d. å. at regne.

Ifølge den modtagne udskrift af valgbogen for Færøerne er 1. stedfortræder for Færøernes socialdemokrati forhenværende folketingsmand, sognepræst Johan Nielsen, der i skrivelse af 28. februar d. å. har meddelt, at han er villig til at modtage det fra den 1. marts ledige mandat som ordinært medlem af folketinget.

Udvalget til valgsprøvelse har herefter holdt møde, og efter at have gennemgået valgbogsudskriften og de øvrige dokumenter indstiller udvalget enstemmigt, at sognepræst Johan Nielsen godkendes som ordinært medlem af folketinget fra og med den 1. marts 1968.

Hermed sluttede forhandlingen.

Udvalgets indstilling om godkendelse af sognepræst Johan Nielsen som ordinært medlem af folketinget fra og med den 1. marts 1968 vedtoges enstemmigt med 114 stemmer.

Formanden: Ligeledes uden for dagsordenen giver jeg ordet til finansministeren, for at han kan give tinget en tidligere anmeldt redegørelse.

Finansministeren (Poul Møller): Ved lov af 31. marts 1967 besluttede folketinget, at der skulle indføres kildeskat. Denne lov kaldes populært kildeskatteloven, og det vil den også blive i denne redegørelse.

Det stod allerede under lovens forarbejde og under folketingets behandling af den klart for alle, at denne lov ikke var af en sådan karakter, at den afgav det nødvendige lovmæssige grundlag for kildeskattens administration. Alle var klar over, at den måtte følges op af en ikrafttrædelseslov, som var ganske vidtgående.

Dette fremgår da også af kildeskattelovens egen bestemmelse, idet det i lovens § 91 hedder:

„Tidspunktet for lovens ikrafttræden fastsættes ved lov.“

I bemærkningerne til lovforslaget udtaltes, at det ikke var muligt at fastlægge tidspunktet for ordningens ikrafttræden. I bemærkningerne til § 91 henviste den daværende finansminister til, at den norske kildeskattelov blev vedtaget den 21. november 1952 og ikrafttrædelsesloven først den 30. juni 1955.

I udvalgets betænkning af 13. marts 1967 anførte socialdemokratiet og socialistisk folkepartis repræsentanter, at de kunne tiltræde, at lovforslagene „søges sat i kraft 1. januar 1969“.

I overensstemmelse hermed fremsatte min forgænger den 9. november 1967 forslag til en ikrafttrædelseslov for det høje ting. Forslaget fastslog, at kildeskatteloven skulle træde i kraft 1. januar 1969. Under første behandling af dette lovforslag den 22. november i fjor erklærede den daværende finansminister:

„Vi vil have kildeskatten fra 1. januar 1969, og vi regner også med, at det kan gøres på en forsvarlig måde. Hvis vi ikke regnede med det, så ville jeg ikke sige det her i dag.“

Lovforslaget blev derefter henvist til et udvalg, som den 6. december stillede en række spørgsmål til finansministeren. Som det vil være tingets medlemmer bekendt, blev folketinget opløst den 15. december og

nyvalg udskrevet til 23. januar. Udvalget fik derfor ikke afsluttet sit arbejde, og lovforslaget blev således ikke vedtaget.

Men udvalgets spørgsmål af 6. december blev besvaret skriftligt den 8. januar i år. I disse besvarelser udtalte min forgænger sig bl. a. om den af kommunerne rejste tvivl om, hvorvidt 1. januar 1969 kunne holde. Den daværende finansminister erklærede:

„Datacentralen har givet udtryk for, at tilrettelæggelsen af de hermed nødvendige EDB-opgaver vil kunne tilendebringes inden for de givne frister under forudsætning af, at det nødvendige besluthingsgrundlag tilvejebringes inden for visse tidsmæssige rammer, samt af, at det nuværende arbejdsgrundlag, der hviler på aftalen af 14. september 1967 (med kommunerne), ikke ændres. Det er finansministeriets opfattelse, at også de øvrige administrative opgaver vil kunne tilrettelægges med henblik på en gennemførelse af kildeskatten pr. 1. januar 1969.“

Det blev ikke oplyst, at de tidsmæssige rammer allerede på det tidspunkt dels var, dels var ved at være overtrådt.

Jeg skal ikke bebrejde min forgænger, at han intet vidste herom. Jeg anfører det blot, fordi min forgænger så hurtigt har stemplet den nuværende regerings medlemmer som løftebrydere. Vi havde intet andet grundlag for vore udtalelser under valgkampen end de erklæringer, min forgænger gav folketinget og folketingsudvalget den 8. januar, og de lod jo intet tilbage at ønske i tydelighed. Vælgerne kan bebrejde os denne tillid til hr. Grünbaums foreskringer — men hr. Grünbaum kan det ikke.

For at forklare det høje ting, hvorfor de tidsmæssige rammer i min forgængers plan ikke holdt og formentlig ikke kunne holde, skal jeg sige lidt om de helt nødvendige forudsætninger for, at kildeskatten kunne træde i kraft.

Jeg vil gerne inddele problemerne i 3 grupper: de lovgivningsmæssige problemer, de organisatoriske spørgsmål og dem, der vedrørte det planlagte EDB-system.

Først de lovgivningsmæssige og de dermed sammenhørende.

Da jeg overtog finansministeriet den 2. februar, fik jeg overrakt et notat om kildeskatten, dateret 1. februar. Heri rejstes en